

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ЦЕНТАР ЗА ПОСЕБНУ КОНТРОЛУ – AML

**АНАЛИЗА ОДГОВОРА НА ДОСТАВЉЕН
УПИТНИК О АКТИВНОСТИМА
ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА
ИЗ ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА РИЗИКОМ ОД
ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА
ТЕРОРИЗМА ЗА 2021. ГОДИНУ**

Београд, мај 2022. године

Уводне напомене

Законом о финансијском лизингу Народна банка Србије (у даљем тексту: НБС) одређена је као институција која издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга; даје сагласност за стицање удела/акција у даваоцима финансијског лизинга (у даљем тексту: ДФЛ), сагласност на именовање органа управљања ДФЛ, као и друге сагласности, сагласно Закону о финансијском лизингу („Службени гласник РС”, бр. 55/200, 61/2005, 31/2011 и 99/2011 – др. закон).

У складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 113/2017, 91/2019 и 153/2020, у даљем тексту: ЗСПН/ФТ), НБС је надлежна да надзире примену закона којим је регулисано спречавање прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: ПН/ФТ) код ДФЛ у складу са Законом о финансијском лизингу.

Народна банка Србије је од 2010. године установила праксу посредног праћења активности ДФЛ у области управљања ризиком од ПН/ФТ. Такво праћење ДФЛ у наведеној области врши се на полугодишњем нивоу, на основу података које ове финансијске институције, у форми попуњеног Упитника о активностима ДФЛ у области спречавања ПН/ФТ (у даљем тексту: Упитник), достављају НБС.

Питања у Упитнику груписана су у десет целина:

Део I: Општи подаци о ДФЛ;

Део II: Подаци о странкама;

Део III: Структура странака по процењеној категорији ризика од ПН/ФТ;

Део IV: Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке;

Део V: Подаци о производима, услугама и трансакцијама;

Део VI: Поверавање послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећим лицима;

Део VII: Обука запослених;

Део VIII: Организациона структура;

Део IX: Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управа);

Део X: Интерна ревизија и унутрашња контрола.

Основни циљеви анализе достављених одговора су:

- сагледавање тренутног стања у процесу препознавања, мерења и управљања ризиком од ПН/ФТ кроз посао финансијског лизинга;

- посредно праћење развоја система управљања ризиком од ПН/ФТ код ДФЛ;
- уочавање евентуалних слабости и благовремено указивање ДФЛ на потенцијалну изложеност овом ризику;
- упућивање на адекватну примену установљених правила и принципа заснованих на познавању клијената.

За извештајни период јануар–децембар 2021. године, ДФЛ који послују на тржишту финансијског лизинга Републике Србије одговорили су на достављене Упитнике, те је анализа у наставку базирана на њиховим одговорима.

Садржај:

I. Основна запажања	4
II. Општи подаци о даваоцима финансијског лизинга	6
III. Подаци о странкама	6
IV. Структура странака по процењеном степену ризика	9
V. Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке	13
VI. Подаци о производима и услугама	14
VII. Поверавање послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу	15
VIII. Обука запослених	15
IX. Организациона структура	17
X. Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе	17
XI. Интерна ревизија и унутрашња контрола	17

I. Основна запажања

На основу извршене анализе, првенствено инхерентног ризика изложености ризику од ПН/ФТ, односно квантитативних и квалитативних података и информација из Упитника, као и података и информација у вези са управљањем и контролом овим ризиком, изведен је општи закључак да је изложеност ДФЛ ризику од ПН/ФТ и у овом, као и у раније анализираним периодима, на ниском нивоу.

Ниска изложеност ДФЛ ризику од ПН/ФТ последица је следећег:

Према **величини пословне мреже**, сектор ДФЛ је нискоризичан, узимајући у обзир број странака с којима је успостављен пословни однос, мали број филијала/експозитура, као и укупан број запослених чији посао подразумева непосредан контакт с клијентима. Дана 31. децембра 2021. године, у Републици Србији 16 ДФЛ имало је дозволу за обављање послова финансијског лизинга, са укупно 356 запослених, од којих посао 168 запослених подразумева непосредни контакт са странкама и спровођење неких од радњи и мера познавања и праћења странке. На крају извештајног периода, странке су могле да успоставе пословне односе на укупно 114 локација у земљи, а сви ДФЛ заједно су бројали 12 огранака.

Структура странака је други фактор који утиче на то да је изложеност овог сектора ризику од ПН/ФТ ниска, узимајући у обзир пре свега структуру странака према резидентности, те то што нерезиденти имају занемарљив удео у укупном броју странака, од око 0,07%.

На дан 31. децембра 2021. године, доминантан удео у укупном броју странака (од око 66%) имају резиденти правна лица. У оквиру сектора ДФЛ, странке су, према анализи ризика, подељене у три категорије – ниског, средњег и високог ризика од изложености ПН/ФТ. Наиме, највећи број странака сврстан је у категорију средњег ризика, и то укупно 16.798 странака, са учешћем од преко 75%. На другом месту налазе се странке сврстане у категорију ниског ризика, и то 4.399 странака, са учешћем од око 20%, док се на трећем месту налазе странке оцењене као високоризичне, има их 1.164 и чине око 5% укупног броја странака. Већина клијената који су оцењени као високоризични јесу резиденти правна лица, а у ову категорију су у највећем броју случајева сврстани због ризика делатности којом се баве. Када је реч о нерезидентима, свега три их је сврстано у висок степен ризика, а реч је о два правна лица и једном физичком лицу. Као и у претходно анализираним периодима, није било значајних промена у структури странака по резидентности, при чему је уочен тренд повећања укупног броја странака у сектору ДФЛ.

Када је реч о **производима и услугама**, с обзиром на то да је готово једина дозвољена делатност ДФЛ финансијски лизинг, посматрајући број, укупну и просечну вредност свих закључених уговора о финансијском лизингу, као и податке о броју, укупној и просечној вредности ових уговора закључених са

странкама које су процењене као високоризичне, закључујемо да је и по овом фактору изложеност ризику од ПН/ФТ ниска.

Што се тиче **поверавања послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу**, свега два ДФЛ су ове послове поверила трећем лицу, и то својим матичним банкама односно оснивачима, што је такође један од показатеља ниске изложености ризику од ПН/ФТ.

Запажања до којих се дошло анализом података и информација у вези с мерама које су ДФЛ предузели ради адекватног управљања и контроле ризика од ПН/ФТ у посматраном периоду указују на то да се наведеним ризиком, иако је на ниском нивоу, адекватно управља. Наиме, приликом процене управљања и контроле ризика од ПН/ФТ у обзир су узети следећи показатељи:

- Запослени у свим ДФЛ упознати су с последицама непримењивања закона и процедура којима је регулисано спречавање ПН/ФТ (углавном путем обука) и ДФЛ посвећују дужну пажњу обуци запослених, а обуке се врше путем радионица или комбиновањем радионица и *e-learning*-а, и то најмање једном у току године, а код појединих ДФЛ чак и три или више пута у току године;
- На крају извештајног периода, посебан *AML* програм односно апликацију у којој обавља послове у вези са СПН/ФТ имало је 11 ДФЛ, при чему су код девет наведени програм односно апликација омогућили и класификацију странака по степену ризика;
- Сви ДФЛ примењују листе показатеља за препознавање сумњивих трансакција у вези с ПН/ФТ објављене на сајту Управе, као и листе означених лица, донете од стране Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан;
- ДФЛ су успоставили сопствене системе за управљање ризиком од ПН/ФТ и унутрашњим актима су адекватно уредили систем унутрашњих контрола;
- Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке (поједностављене, опште и појачане) релативно је у складу са структуром странака по процењеној категорији ризика од ПН/ФТ. ДФЛ не примењују поједностављене радње и мере на све странке које су класификовале у низак ризик, већ на нешто више од 67% странака ниског ризика. Појачане радње и мере ДФЛ примењују на све странке класификоване у висок ризик, док се на највећи број странака примењују опште радње и мере. Наведено указује на то да су ДФЛ разумели значај правилне процене ризика од ПН/ФТ, што је, уз додатни опрез, резултирало адекватном расподелом људских ресурса, а последично и квалитетним управљањем овим ризиком;
- У извештајном периоду, није било ниједног раскида пословног односа услед немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке из члана 7. став 1. тачака 1–5 ЗСПН/ФТ. Такође, ни у једном случају није

одбијена понуда за успостављање пословног односа због немогућности извршења радњи и мера из члана 7. став 1. тачака 1–5 ЗСПН/ФТ.

Иако је ризик од ПН/ФТ у овој области низак, то никако не значи да се он сме занемарити. ДФЛ су дужни да, у својству обвезника ЗСПН/ФТ, предузму све прописане радње и мере неопходне за откривање и спречавање ПН/ФТ.

II. Општи подаци о даваоцима финансијског лизинга

На територији Републике Србије, на дан 31. децембра 2021. године, дозволу за обављање послова финансијског лизинга имало је 16 ДФЛ,¹ од којих је седам (скоро 50%) пословало преко укупно 12 огранака.

У целокупном сектору ДФЛ, на крају извештајног периода било је ангажовано 356 запослених, са укупно 168 запослених (преко 47% свих запослених) чији посао подразумева непосредни контакт са странкама и спровођење неке од радњи и мера познавања и праћења странке. На нивоу сектора, просечан број странака по запосленом који непосредно обавља послове у вези са странкама и спровођење радњи и мера познавања и праћења странке на крају извештајног периода износио је 133, што представља повећање у односу на 2020. годину, када је износио 127.

С тим у вези, закључује се да је према величини пословне мреже, као фактора који утиче на изложеност ризику од ПН/ФТ, процењена изложеност ризику од ПН/ФТ ниска, као што је било процењено и у претходно посматраном периоду, са стањем на дан 31. децембра 2020. године.

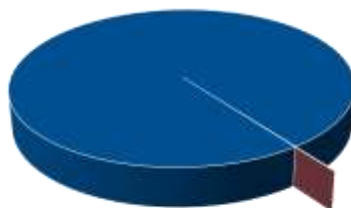
III. Подаци о странкама

Укупан број странака на дан 31. децембра 2021. године износи 22.361, при чему преко 99% странака чине резиденти (Графикон 1). Највеће учешће у укупном броју странака имају резиденти правна лица – 66,07% (укупно 14.774), а затим следе резиденти физичка лица која врше делатност са учешћем од 17,71% (укупно 3.961), резиденти физичка лица – 16,14% (укупно 3.610), док је нерезидената физичких лица седам, а нерезидената правних лица девет и они имају занемарљиво учешће (Графикон 2).

---

¹ Три ДФЛ су, уз претходно прибављену сагласност Народне банке Србије, у поступку спровођења добровољне ликвидације.

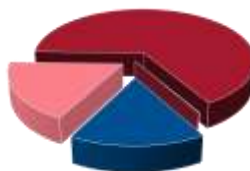
Графикон 1. Структура странака по резидентности на дан 31. 12. 2021. године

■ Резиденти – 22.345; 99,93%   ■ Нерезиденти – 16; 0,07%

У поређењу с претходно посматраним извештајним периодом (стање на дан 31. децембра 2020. године), број странака у сектору ДФЛ порастао је за 1.954.

Графикон 2. Структура странака у сектору давалаца финансијског лизинга на дан 31. 12. 2021. године

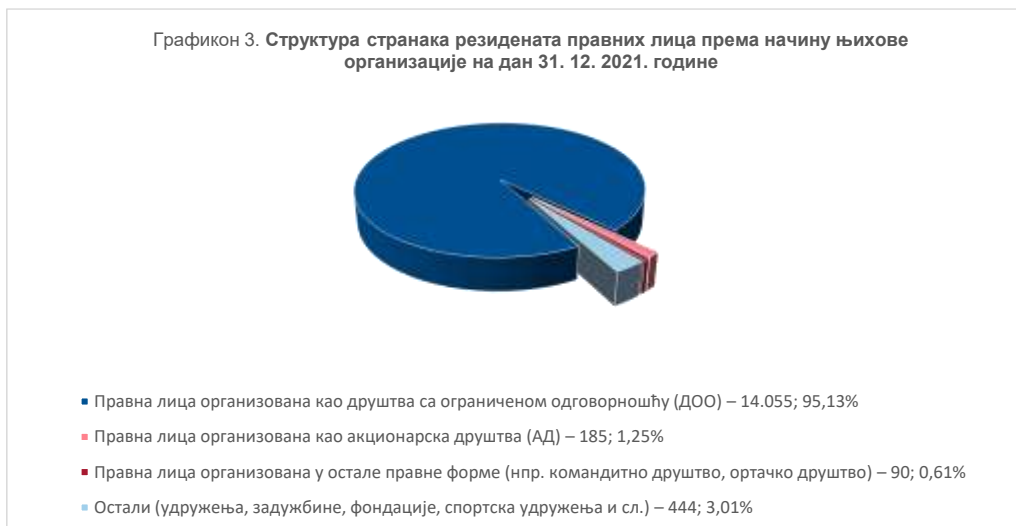

■ Резиденти физичка лица – 3.610; 16,14%
■ Резиденти физичка лица која обављају делатност – 3.961; 17,71%
■ Резиденти правна лица – 14.774; 66,07%
■ Нерезиденти физичка лица – 7; 0,03%
■ Нерезиденти правна лица – 9; 0,04%

Имајући у виду да највећи број резидената чине правна лица, у наставку смо дали графички приказ њихове поделе на: правна лица организована као друштва са ограниченом одговорношћу, правна лица организована као акционарска друштва, правна лица која су организована у остале форме (попут командитних и ортачких друштава) и она које не припадају ниједној претходно наведеној категорији, већ је реч о нпр. удружењима, задужбинама, фондацијама, спортским удружењима и сл., категорисани као *Остали* (Графикон 3).

Графикон 3. Структура странака резидената правних лица према начину њихове организације на дан 31. 12. 2021. године

Највише резидената правних лица, укупно 14.055, чине друштва са ограниченом одговорношћу (95,13%), при чему је битно нагласити да је ова форма организовања Националном проценом ризика утврђена као ризична у аспекту ПН/ФТ. Правна лица организована као акционарска друштва имају учешће од око 1,25% и има их 185, правних лица организованих у остале правне форме било је 90 са учешћем од око 0,61%, а остали сачињавају око 3,01%, односно реч је о 444 правна лица.

Нерезиденти физичка лица су из земаља које су ДФЛ класификовали у високу, средњу и средње ниску категорију ризика, и то по једно лице из Румуније, Пољске, Аустралије, Португалије и САД (процењена као средњеризична), Велике Британије (процењено као средње нискоризично) и Литваније (процењено као високоризично).

Нерезиденти правна лица класификовани су у средње ниску, средњу и високу категорију ризика, и то по једно лице из Шведске и Бугарске (процењена као средње нискоризична), Словеније, Италије, Белгије и Немачке (процењена као средњеризична), Босне и Херцеговине и Македоније (процењена као високоризична).

Према подацима из Упитника, у целом сектору ДФЛ постоје два нерезидента правна лица сврстана у категорију високог ризика – једно због ризика земље (оснивача/стварног власника) и једно због другог основа у складу са анализом ризика, а нема нерезидената правних лица који у власничкој структури имају траст.

Као и у претходно анализираним периодима, није било значајних промена у структури странака по резидентности и уочен је тренд повећања укупног броја странака.

Приликом оцене структуре странака, као фактора који утиче на изложеност ризику од ПН/ФТ, у обзир се узимају бројни показатељи, попут броја

високоризичних странака, странака функционера (домаћих и страних), високоризичних странака правних лица: са сложенем власничком структуром, с лицима из офшор географских подручја или с трастом у власничкој структури, с функционером у управљачкој структури, нерезидентна физичких и правних лица из: високоризичних и офшор географских подручја и земаља са стратешким недостацима, броја странака организованих као друштва са ограниченом одговорношћу, предузетника. Посматрајући наведене показатеље, закључује се да је изложеност ризику ниска, с обзиром на то да је појединачни удео сваког од њих у укупном броју странака у сектору финансијског лизинга низак.

IV. Структура странака по процењеном степену ризика

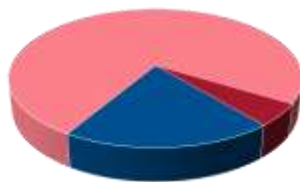
У оквиру сектора ДФЛ, према анализи ризика, странке су подељене у три категорије – странке ниског, средњег и високог ризика од ПН/ФТ.

Највећи број странака сврстан је у категорију средњег ризика, и то укупно 16.798 странака, са учешћем од око 75,12%. На другом месту налазе се странке сврстане у категорију ниског ризика – 4.399 странака, са учешћем од око 19,67%, док се на трећем месту налазе странке оцењене као високоризичне, има их 1.164 и чине око 5,21% укупног броја странака, као што је приказано на Графикону 4.

У односу на претходно анализирани период, није било значајне промене у структури странака према степену ризика. У графиконима 5 и 6 дати су прегледи структуре странака у сектору ДФЛ сврстаних по степену ризика редом за резиденте и нерезиденте.

Графикон 5. Структура странака резидената у сектору финансијског лизинга сврстаних по степеном ризика на дан 31. 12. 2021. године

- Укупан број странака ниског степена ризика – 4.398; 19,68%
- Укупан број странака средњег степена ризика – 16.786; 75,12%
- Укупан број странака високог степена ризика – 1.161; 5,2%

Највећи број резидената класификован је у категорију средњег ризика, и то њих 16.786, тј. 75,12%, а потом следе странке ниског степена ризика којих је 4.398, тј. 19,68%, а најмање је оних класификованих у висок ризик – 1.161, тј. 5,2%.

Графикон 6. Структура странака нерезидената у сектору финансијског лизинга сврстаних по степеном ризика на дан 31. 12. 2021. године

- Укупан број странака нерезидената ниског степена ризика – 1; 6,25%
- Укупан број странака нерезидената средњег степена ризика – 12; 75%
- Укупан број странака нерезидената високог степена ризика – 3; 18,75%

Што се нерезидената тиче, највећи број (12 странака – 75%) сврстан је у категорију средњег ризика, три нерезидента су сврстана у висок ризик, а један у низак ризик.

Структура странака високог ризика приказана је у Графикону 7.

Графикон 7. Структура странака високог ризика на дан 31. 12. 2021. године

Међу странкама високог ризика доминирају правна лица резиденти, и то 996 од 1.168, сачињавајући око 85,27% странака сврстаних у категорију високог ризика.

С обзиром на то да највећи број странака високог ризика чине резиденти правна лица, на Графикону 8 дат је њихов приказ према различитим основима за овакву класификацију.

Графикон 8. Странке високог ризика Резиденти правна лица на дан 31. 12. 2021. године

Највећи проценат резидената правних лица сврстан је у категорију високог ризика због ризика делатности којом се баве (готово половина, око 43,47%). Преостали резиденти правна лица сврстани су у висок ризик због другог основа у складу са анализом ризика (14,66%), због тога што имају офшор правно лице у власничкој структури (13,45%), због функционера у власничкој/управљачкој структури и због високог ризика земље оснивача / стварног власника (по 11,04%), због сложене власничке структуре (4,52%), због успостављања пословног односа преко пуномоћника, без физичког присуства странке (1%) и због пријава сумњивих трансакција Управи (0,8%). У посматраном периоду нису пријављене сумњиве трансакције клијената Управи.

Резиденти физичка лица који су сврстани у категорију високог ризика највећим делом су у наведеној категорији јер су у питању функционери (63,64%), док је око 34,85% сврстано у ову категорију ризика по неком другом основу који је у складу са анализом ризика, што је приказано Графиконом 9.

И код предузетника (физичких лица која обављају делатност), највећи део их је сврстан у категорију високог ризика управо због ризика делатности којом се баве (Графикон 10).

V. Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке

Поједностављене радње и мере познавања и праћења странке примењују се на 2.972 странке, опште радње и мере на 18.140 странака, а појачане радње и мере примењују се на 1.249 странака. Према томе, процентуално, опште радње и мере примењују се код 81,12% странака, поједностављене мере код 13,29% странака, а појачане код 5,59% странака (Графикон 11).

У Табели 1 дат је преглед примењених радњи и мера код странака према резидентности.

Табела 1. Преглед примењених радњи и мера код странака према резидентности на дан 31. 12. 2021. године

Странке	Поједностављене радње и мере праћења странке	Опште радње и мере праћења странке	Појачане радње и мере праћења странке
Физичка лица резиденти	771	2.773	66
Правна лица резиденти	1759	11.959	1056
Физичка лица која обављају делатност	441	3.396	124
Физичка лица нерезиденти	0	5	0
Правна лица нерезиденти	2	7	2
Укупно	2973	18.140	1248

Упоредни преглед структуре броја странака по процењеним степенима ризичности и примењеним радњама и мерама на дан 31. децембра 2021. приказан је у Табели 2.

Табела 2. Структура странака у сектору ДФЛ према степену ризика и примењеним радњама и мерама

Ниво ризика	Број странака	Учешће	Радње и мере познавања и праћења странке	Број странака	Учешће
Низак	4.399	19,67%	Поједностављене	2.973	13,30%
Средњи	16.798	75,12%	Опште	18.140	81,12%
Висок	1.164	5,21%	Појачане	1.248	5,58%
	22.361	100,00%		22.361	100%

На основу анализе података из Упитника, закључује се да ДФЛ не примењују поједностављене радње и мере на све странке које су класификовале у низак ризик, већ на 67,58% странака ниског ризика. Појачане радње и мере ДФЛ примењују на све странке класификоване у висок ризик, док се на највећи број странака примењују опште радње и мере. Према томе, структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке углавном је у складу са структуром странака по процењеној категорији ризика од ПН/ФТ, будући да се појачане радње и мере примењују на више странака него што је класификовано у категорију високог ризика, а опште радње и мере примењују се на више странака него што је сврстано у средњеризичне, што би значило да се ове радње и мере примењују и на део нискоризичних странака.

У извештајном периоду није било раскида пословног односа услед немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке из члана 7. став 1. тачака 1–5 ЗСПН/ФТ. Такође, ни у једном случају није одбијена понуда за успостављање пословног односа, због немогућности извршења радњи и мера из члана 7. став 1. тачака 1–5 ЗСПН/ФТ. Ни за једну странку с којом је успостављен пословни однос нису достављани подаци по захтеву Управе.

VI. Подаци о производима и услугама

У извештајном периоду закључен је 16.321 уговор о лизингу, што је за 2.754 више него 2020. године (када је закључено 13.567 уговора), с тим да је од тога 2.157 (13,22%) уговора закључено са странкама сврстаним у категорију високог

ризика. Благо смиривање ширења вируса корона у 2021. години може се сматрати главним узрочником повећања броја закључених уговора о финансијском лизингу у односу на 2020. годину и враћање на ниво који је постојао у годинама које су претходиле почетку пандемије.

У извештајном периоду, закључен је 91 уговор о финансијском лизингу где висина рате прелази износ од 1.000 евра за физичка лица и 590 уговора о финансијском лизингу где висина рате прелази износ од 5.000 евра. У односу на претходни период, смањен је број закључених уговора о финансијском лизингу код којих висина рате прелази износ од 1.000 евра (на дан 31. децембра 2020. године било их је 121), док је повећан број уговора о финансијском лизингу где висина рате прелази износ од 5.000 евра (на дан 31. децембра 2020. године било их је 444).

У извештајном периоду, код девет ДФЛ било је случајева где треће лице пружа јемство за примаоца лизинга, при чему је код свих веза између примаоца лизинга и лица које нуди јемство била јасна.

Ако се узму у обзир наведени подаци и то што је делокруг послова ДФЛ веома ограничен и своди се на финансијско посредовање између давалаца и примаоца лизинга, ризик по основу производа и услуга које сектор ДФЛ нуди је низак.

VII. Повераванње послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу

Поједине радње и мере познавања и праћења странке свега два ДФЛ поверила су трећем лицу, и то својим матичним банкама односно оснивачима, што је такође један од показатеља ниске изложености ризику од ПН/ФТ.

Узимајући у обзир да је мали број ДФЛ послове који се односе на радње и мере познавања и праћења странке поверио трећем лицу, процењујемо да је и према овом показатељу изложеност ризику од ПН/ФТ ниска.

VIII. Обука запослених

На основу одговора на Упитник, може се закључити да су сви запослени у сектору финансијског лизинга упознати с последицама непримењивања закона и процедура којима је регулисано СПН/ФТ.

Обуке запослених углавном обављају овлашћена лица или њихови заменици у ДФЛ. Према ЗСПН/ФТ, под овлашћеним лицем подразумева се лице запослено код обвезника на радном месту са овлашћењима која том лицу омогућавају делотворно, брзо и квалитетно извршавање задатака прописаних овим законом,

које није правоснажно осуђивано или се против њега не води кривични поступак, стручно оспособљено за послове СПН/ФТ и упознато с природом пословања обвезника у областима која су подложна ризику ПН/ФТ, при чему и његов заменик мора испуњавати наведене услове. ДФЛ обуке спроводе у форми радионица или у комбинацији радионица и *e-learning*-а, најмање једном годишње. Овлашћена лица / заменици обучавају се путем презентација, директних обука, семинара, конференција и предавања. Провере знања запослених који су прошли обуке обављају сви ДФЛ, сем оних који су у поступку ликвидације.

На крају извештајног периода, посебан *AML* програм односно апликацију у којој обавља послове у вези са СПН/ФТ имало је 11 ДФЛ, при чему код девет наведени програм односно апликација омогућава класификацију странака по степену ризика. Странке се класификују након провере података који служе за идентификацију, а посебно се узима у обзир географски ризик, ризик странке, производа и трансакције, уз посебно обраћање пажње на клијенте који су функционери, као и правна лица која имају сложену власничку структуру.

Сви ДФЛ примењују листе показатеља за препознавање сумњивих трансакција у вези с ПН/ФТ објављене на сајту Управе. Осим наведених показатеља, шест ДФЛ је у листе укључило и сопствене показатеље. У извештајном периоду, службене белешке о извршеним анализама трансакција сачинила је већина ДФЛ (њих 13).

Сви ДФЛ користе листе означених лица, донете од стране Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан, а њих 13 користи неку од комерцијалних база која омогућава провере листе означених лица и софтвер Управе као додатни елемент провере странака.

У извештајном периоду, није утврђен ниједан случај да је странка, лице које је покушало да успостави пословни однос, или било које друго лице с којим има или је имао посао или других сличан однос – означено лице. Под термином *означено лице* подразумева се физичко лице, правно лице, као и група или удружење, регистровано или нерегистровано, које је означено и стављено на листу терориста, терористичких организација или финансијера терориста, као и на листу лица која се доводе у везу са ширењем оружја за масовно уништење и посебним листама на основу: одговарајућих резолуција Савета безбедности Уједињених нација или аката међународних организација чији је држава члан, предлога надлежних државних органа или на основу образложеног захтева стране државе. Под посебним листама подразумевају се листе на основу резолуција Савета безбедности Уједињених нација или аката међународних организација чији је држава члан, а које се не односе на физичка или правна лица, групе или удружења, већ на покретне и непокретне ствари које се доводе у

везу са ширењем оружја за масовно уништење, као што су бродови, авиони и друго.

У сектору ДФЛ успостављени су ефикасни процеси идентификовања и процене изложености ризику од ПН/ФТ, као и адекватни програми обука запослених о споменутом ризику. Сектор има адекватне информационе системе са успостављеним редовним извештавањем о ризику од ПН/ФТ одговарајућег нивоа руководства и релевантних запослених задужених за управљање овим ризиком.

IX. Организациона структура

Поред послова у области откривања и СПН/ФТ, већина овлашћених лица / њихових заменика свакодневно обавља и друге послове.

Код осам ДФЛ било је промена у броју запослених, али те промене нису биле значајне.

У сектору ДФЛ углавном су дефинисане јасне линије одговорности за идентификовање, мерење, праћење и извештавање о ризику од ПН/ФТ, а систем управљања овим ризиком заснива се на адекватним људским и техничким ресурсима, па се самим тим процењује да је изложеност ризику од ПН/ФТ ниска.

X. Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе

У извештајном периоду, запослени су овлашћеним лицима доставили укупно десет извештаја у вези са сумњом у ПН, при чему Управи нису достављени подаци у вези с наведеним извештајима. Такође, у извештајном периоду овлашћеним лицима није достављен ниједан интерни извештај у вези са сумњом у ФТ.

XI. Интерна ревизија и унутрашња контрола

У последњу годину дана, код четири ДФЛ извршена је интерна ревизија, док је код преосталих 12 она извршена у претходне две или три године. Код осам ДФЛ интерном ревизијом уочене су неправилности, при чему су код више од половине оне уклоњене, а другој половини рок за уклањање ових неправилности још увек није истекао.

Неправилности се углавном односе на: неадекватно оцењене клијенте, неадекватан скрининг клијената, неправилности у фази отварања рачуна физичким и правним лицима, непотпуни КУС обрасци, делимична

неусклађеност интерних аката, недовољно транспарентно приказано праћење показатеља и комплетности досијеа и сл.

Од постојећих 16 ДФЛ, 15 се изјаснило да овлашћена лица и њихови заменици учествују у спровођењу унутрашње контроле и код свих 15 овлашћено лице извештава руководство о резултатима унутрашње контроле. У протекле две године код свих је обављена унутрашња контрола, при чему је код њих девет утврђено да постоје неправилности. Најчешће се те неправилности односе на: неблаговремени увид у документацију из АПР-а, непотпуну документацију за утврђивање власничке структуре и стварног власника, неадекватну класификацију клијената према категорији ризика, одређивање *AML* оцене која није усклађена са интерним актима и сл. Дати су рокови за отклањање ових неправилности и седам ДФЛ је ове недостатке уклонило.

Управни одбор је обавештен о налазу унутрашње ревизије у вези са СПН/ФТ код свих ДФЛ, а извештајем спољног ревизора ова област је обухваћена код четири ДФЛ. Не постоје дисциплински поступци који се воде против ДФЛ, односно њихових запослених због проблема са интегритетом запослених (због учешћа у превари, крађи, корупцији и слично), што је исто као у претходно посматраном периоду.

Узимајући у обзир све претходно наведено, закључујемо да је у сектору ДФЛ успостављен адекватан и свеобухватан систем унутрашњих контрола с механизмима који обезбеђују да одговарајући нивои руководства буду благовремено информисани о одступањима од примене процедура како би се предузеле неопходне мере. Такође, ДФЛ периодично спроводе интерне ревизије које обухватају главне елементе управљања и контроле ризика од ПН/ФТ.

***